Menşe Saptırması ve Kaçakçılık

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay Ceza Genel Kurulu	15.04.2026	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2025/580	2026/232	5607 s.K. m.3/2, 4458 s.K. m.18-20, TCK 204, 206

ÖZET

Dampinge karşı vergiden kaçınmak için Çin'de üretilen klimaların Malezya menşeli şahadetnamelerle ithal edildiği olayda CGK, basit montajın menşe kazandırmadığını, belgelerin içerik olarak sahte olduğunu ve kaçakçılık suçunun oluştuğunu kabul ederek beraat hükmünü bozdu.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/sahte-mense-sahadetnamesi-damping-kacakcilik-cgk-2026-232/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

Ceza Genel Kurulu 2025/580 E. , 2026/232 K.

"İçtihat Metni"

KARARI VEREN

YARGITAY DAİRESİ : 7. Ceza

MAHKEMESİ :Ağır Ceza

SAYISI : 517-449

I. HUKUKÎ SÜREÇ

Sanıkların eşyayı sahte belge kullanmak suretiyle gümrük vergilerini kısmen ya da tamamen ödemeksizin yurda sokma suçu ile resmî belgede sahtecilik suçundan 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 223/2-e maddesi gereğince beraatlerine ilişkin İstanbul Anadolu 5. Ağır Ceza Mahkemesince verilen 05.02.2015 tarihli ve 73-12 sayılı hükümlerin, katılan vekili ve Cumhuriyet savcısı tarafından temyiz edilmesi üzerine dosyayı inceleyen Yargıtay 7. Ceza Dairesince 08.12.2020 tarih ve 10047-18122 sayı ile; "Sanık ...'un yönetim kurulu başkanı, sanıklar ... ve ...'in yönetim kurulu üyesi ve yetkilisi oldukları ... Isıtma ve Soğutma Sistemleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından Ambarlı, Çorlu, Erenköy ve Haydarpaşa Gümrük Müdürlüklerince tescilli

gümrük beyannameleri ile Malezya'da mukim... ... ... firmasından duvar tipi split klima ithal edildiği, gerçekte Çin menşeli olan duvar tipi split klimaların Malezya menşeli olarak gösterilmesi suretiyle menşe saptırması yapılarak 26.07.20 06... sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin 2006/20 sayılı Tebliğ ile konulmuş olan %25 oranındaki dampinge karşı verginin ödenmediği ve sanıkların ithal ettikleri Çin menşeili malı gümrük vergisini ödemekten kaçınmak için Malezya menşeili göstermek suretiyle sahte ithalat beyannamesi tanzim etmek suretiyle toplu kaçakçılık suçunu işledikleri tüm dosya kapsamından anlaşılmakla sanıkların atılı suçtan mahkumiyetleri yerine yazılı şekilde beraat kararı verilmesi; dosyanın sanıklarından ...'in isminin hüküm fıkrasında ... olarak yazılması," isabetsizliklerinden bozulmasına karar verilmiştir.

İstanbul Anadolu 5. Ağır Ceza Mahkemesince 09.11.2022 tarih ve 1-587 sayı ile; bozma kararına direnilerek sanıkların beraatlerine ilişkin verilen hükümlerin, Cumhuriyet savcısı ve katılan vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 7. Ceza Dairesince 05.10.2023 tarih ve 10579-7809 sayı ile;

hükümlerin bozmaya eylemli uyma sonucu verilen yeni hüküm niteliğinde oldukları gerekçesiyle hükümleri inceleyerek; sanıklar hakkında resmî belgede sahtecilik suçundan açılan kamu davasının, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 66/1-e maddesi uyarınca asli zamanaşımının gerçekleşmesi nedeniyle CMK'nın 223/8. maddesi uyarınca düşmesine, eşyayı sahte belge kullanmak suretiyle gümrük vergilerini kısmen ya da tamamen ödemeksizin yurda sokmak suçundan ise sanıkların önceki bozma ilamında yer verilen gerekçelerle mahkûmiyetleri gerektiğinden bahisle beraat hükümlerinin bozulmasına karar verilmiştir.

İstanbul Anadolu 5. Ağır Ceza Mahkemesince 10.12.2024 tarih ve 517-449 sayı ile; "..Hükme esas alınan bilirkişi raporunda karineden hareketle varsayıma dayalı bir sonuca ulaşılamayacağı, aksinin vaki olması için somut delile ihtiyaç olduğu belirtilmiştir. Dolayısıyla %25 oranında klima cihazlarındaki 2006 yılına ilişkin anti-damping vergisi uygulamasının ticari işin mahiyeti gereğince esasında Çin'deki üretici firmanın aleyhine olmakla birlikte, bu şirketin bunu izale edici bir ticari yola gitmiş olduğunun ve sanıkların sorumlu olduğu şirket yönünden anti damping uygulamasına karşı sanıkların ilgili yabancı şirket ile bu yönde maddi bağlantısı ortaya konulmadan bunun vaki olduğuna hükmetmek somut durumda varsayım teşkil etmekle birlikte, dosya kapsamına getirilen gümrük evraklarında da mahiyet saptırması niteliğinde herhangi bir muhasebe hilesi de görülmediğinden, mevcut tespitlere göre Çin'den temin edilen klimaların Malezya üzerinden Türkiye'ye getirilmesi şeklindeki farklılık durumunun kendi başına yüklenen suçun işlendiğine yönelik delil teşkil etmeyeceği, Çin'deki üretici firma ile Malezya'daki diğer firma arasında şirket arasındaki varlığı iddia edilen anti damping ilişkisini sanıkların bildiği yönündeki bu varsayıma dayalı şüpheli durumun Devletin gümrük teşkilatı tarafından açıkça ortaya konulamadığı..." gerekçesiyle bozma kararına direnerek önceki hükümler gibi sanıkların eşyayı sahte belge kullanmak suretiyle gümrük vergilerini kısmen ya da tamamen ödemeksizin yurda sokma suçundan ayrı ayrı CMK'nın 223/2-e maddesi gereğince beraatlerine karar verilmiştir.

Direnme kararına konu hükümlerin de katılan vekili ve Cumhuriyet savcısı tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 30.04.2025 tarihli ve 15477 sayılı bozma

istekli tebliğnamesi ile Yargıtay Birinci Başkanlığına gelen dosya CMK'nın 307. maddesi uyarınca kararına direnilen Daireye gönderilmiş, aynı madde uyarınca inceleme yapan Yargıtay 7. Ceza Dairesince 16.09.2025 tarih ve 2805-10629 sayı ile direnme kararının yerinde görülmemesi üzerine Yargıtay Birinci Başkanlığına iade edilen dosya, Ceza Genel Kurulunca değerlendirilmiş ve açıklanan gerekçelerle karara bağlanmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞIN KAPSAMI VE KONUSU

Sanıklar hakkında resmî belgede sahtecilik suçundan Özel Dairece zamanaşımı nedeniyle düşme kararı verilmiş olup direnmenin ve temyizin kapsamına göre inceleme sanıklar hakkında eşyayı sahte belge kullanmak suretiyle gümrük vergilerini kısmen veya tamamen ödemeksizin yurda sokmak suçundan verilen beraat hükümleri ile sınırlı olarak yapılmıştır.

Özel Daire ile Yerel Mahkeme arasında oluşan ve Ceza Genel Kurulunca çözümlenmesi gereken uyuşmazlık; sanıklara isnat edilen eşyayı sahte belge kullanmak suretiyle gümrük vergilerini kısmen veya tamamen ödemeksizin yurda sokmak suçunun unsurları itibarıyla oluşup oluşmadığının belirlenmesine ilişkindir.

III. OLAY VE OLGULAR

İncelenen dosya kapsamından;

26.07.2006 tarihli ve 26240 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2006/20 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ'le Çin Halk Cumhuriyeti menşeli 8415 10 19 numaralı Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu'nda (GTİP) yer alan "Yalnız duvar tipi split klimalar", 8415 81 GTİP'deki "yalnız duvar tipi split klimaların dış üniteleri" ile 8415 82... 90 GTİP'deki "yalnız duvar tipi split klimaların iç ünitesi" cinsi eşyanın ithalatında CİF değerinin %25'i oranında dampinge karşı önlem uygulamasına geçildiği, anılan Tebliğ'in yürürlüğe girmesinin ardından Dış Ticaret Müsteşarlığı görevlilerince yapılan incelemelerde mezkûr tebliğ kapsamındaki eşyanın ithalatında tebliğ ile konulan önlemleri etkisiz kılacak şekilde eşya menşeleri konusunda yanıltma olabileceği şüphesine varılarak Gümrük Müsteşarlığı müfettişlerince soruşturma başlatıldığı, bu kapsamda sanıkların sahibi ve yetkilisi oldukları ... Isıtma ve Soğutma Sistemleri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (...) ile Malezya'da yerleşik ... ... ve ... firmaları arasındaki tebliğ kapsamında bulunan eşyaya ilişkin ithalat ve ihracat işlemlerinin incelemeye alındığı, soruşturma neticesinde; damping karşısında önlemlerin alınmasından sonra Çin'den yapılan ithalatlarda düşüş, Malezya'dan yapılan ithalatlarda ise artış tespit edildiği, Çin'de mukim ihracatçı firmaların ürettiği klimalar ile Malezya'da yerleşik firmalar tarafından ihraç edilen klimalar arasında önemli benzerlikler bulunduğu, Dış Ticaret Müsteşarlığı İthalat Genel Müdürlüğünün Malezya menşeli duvar tipi split klimalara ilişkin 02.02.2009 tarihli Önlemlerin Etkisiz Kılınması Hakkında Soruşturma Raporu ışığında, ... ve ... firmaları hakkında edinilen bilgiler neticesinde, bu firmaların üretim kapasitelerinin ihraç ettikleri ürünler açısından yeterli olmadığının, bu sebeple ilgili ürünleri Çin'de mukim firmalardan tedarik ederek ihraç edildiği, ... firmasınca Türkiye'deki alıcılara sevk edilen eşyaya ilişkin olarak nakliyeci firmalarca düzenlenen bazı konişmentolarda ihracatçı olarak Çin'de yerleşik imalatçıların kayıtlı bulunduğu, .../... firmasının Malezya'dan ithal ettiği klimalara ilişkin Malezya'daki ihracatçı firmaların yedek parça desteği sağlamadığının ve yedek parçaların Çin'den ithal edildiği, ... ve ...

firmalarının ihraç ettikleri klimalar için Çin'de mukim ihracatçı firmaların kullanmış oldukları kodları kullandıkları belirtilen firmalarda menşe kazandırmaya yeterli imalat kapasitesinin bulunmadığı hususlarının tespit edildiği,

Malezya Uluslararası Sanayi ve Ticaret Odasının 16.04.2010 tarihli cevabi yazısına göre; dava konusu beyannamelerin eki niteliğindeki Malezya makamlarınca düzenlenmiş menşe şahadetnamelerinin orijinal olduğunun ancak belge içeriğine ilişkin sorumluluk almadıklarının belirtildiği,

Anlaşılmaktadır.

Sanıklar aşamalardaki benzer ifadelerinde; ithal edilen duvar tipi split klimaların Malezya menşeli olduğunu savunmuşlardır.

IV. GEREKÇE

A. İlgili Mevzuat ve Konuyla ilgili açıklamalar

Resmî belgede sahtecilik suçu TCK'nın "Topluma Karşı Suçlar" kısmının "Kamu güvenine karşı suçlar" bölümündeki 204. maddesinde;

"(1) Bir resmî belgeyi sahte olarak düzenleyen, gerçek bir resmî belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değiştiren veya sahte resmî belgeyi kullanan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Görevi gereği düzenlemeye yetkili olduğu resmi bir belgeyi sahte olarak düzenleyen, gerçek bir belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değiştiren, gerçeğe aykırı olarak belge düzenleyen veya sahte resmi belgeyi kullanan kamu görevlisi üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(3) Resmi belgenin, kanun hükmü gereği sahteliği sabit oluncaya kadar geçerli olan belge niteliğinde olması halinde, verilecek ceza yarısı oranında artırılır" şeklinde düzenlenmiştir.

Suçun konusu resmî belge olup resmî belgede, bir kamu görevlisi tarafından görevi gereği düzenlenen yazılı belgeyi ifade etmektedir.

Maddenin birinci fıkrasında resmî belgede sahtecilik suçu seçimlik hareketli bir suç olarak tanımlanmıştır. Birinci seçimlik hareket, resmi belgeyi sahte olarak düzenlemektir. Bu seçimlik hareketle, resmî belge esasında mevcut olmadığı hâlde, mevcutmuş gibi sahte olarak üretilmektedir.

İkinci seçimlik hareket gerçek bir resmî belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değiştirmektir. Bu seçimlik hareketle, esasında mevcut olan resmî belge üzerinde silmek veya ilaveler yapmak suretiyle değişiklik yapılmaktadır.

Birinci ve ikinci seçimlik hareketle bağlantılı olarak belirtmek gerekir ki; sahteciliğin, belge üzerindeki bilgilerin bir kısmına veya tamamına ilişkin olmasının, suçun oluşması açısından bir önemi bulunmamaktadır.
Üçüncü seçimlik hareket ise, sahte resmî belgeyi kullanmaktır. Kullanılan sahte belgenin kişinin

kendisi veya başkası tarafından düzenlenmiş olmasının bir önemi yoktur. Kullanma mütemadi suç şeklinde de gerçekleşebilir.

Maddenin ikinci fıkrasında, resmi belgede sahtecilik suçunun kamu görevlisi tarafından işlenmesi ayrı ve özgü bir suç olarak düzenlenmiş ve daha ağır bir yaptırıma bağlanmıştır. Bu suçun oluşabilmesi için suçun kamu görevlisi tarafından işlenmesinin yanı sıra, suçun konusunu oluşturan belgenin kamu görevlisinin görevi gereği düzenlemeye yetkili olduğu bir belge olması gerekir. Kamu görevlisinin gerçeğe aykırı olarak bir olayı kendi huzurunda gerçekleşmiş veya bir beyanı kendi huzurunda yapılmış gibi göstererek belge düzenlemesi halinde, bu fıkra hükmünde tanımlanan suç oluşmaktadır.

Maddenin üçüncü fıkrasında ise, suçun konusunu oluşturan resmî belgenin, kanunun hükmü gereği sahteliği sabit oluncaya kadar geçerli olan bir belge niteliğinde olması halinde cezanın yarı oranında artırılması hükme bağlanmıştır.

Sahtecilik suçlarının hukuki konusu kamu güveni olup belgelerin gerçeğe aykırı olarak düzenlenmesi, gerçek bir belgeye eklemeler yapılması, tamamen veya kısmen değiştirilmesi eylemlerinin kamu güvenini sarstığı kabul edilerek, söz konusu eylemler suç olarak düzenlenmiş ve yaptırım altına alınmıştır.

Suçun mağduru toplumu oluşturan herkestir. Ancak sahtecilik eyleminin belirli bir kişinin zararına olarak işlenmesi durumunda o kişinin suçtan zarar gören olarak kabulü mümkündür.

Sahtelikten söz edebilmek için, düzenlenen belgenin gerçek bir belge olduğu konusunda kişiyi aldatıcı nitelikte olması gerekir. Aldatıcılık özelliği suçun temel unsuru olup özel bir incelemeye tâbi tutulmadıkça gerçek olmadığı anlaşılamayan belge, sahte belge olarak kabul edilmelidir. Sahteciliğin kişileri aldatacak nitelikte (nesnel) bulunup bulunmadığının ve beş duyuyla ilk bakışta anlaşılabilir olup olmadığının şüpheye yer vermeyecek şekilde belirlenmesi gerekir.

Resmî belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçu ise TCK'nın "Topluma Karşı Suçlar" kısmının "Kamu güvenine karşı suçlar" bölümünde, 206. maddesinde; "Bir resmî belgeyi düzenlemek yetkisine sahip olan kamu görevlisine yalan beyanda bulunan kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adlî para cezası ile cezalandırılır" biçiminde düzenlenmiştir.

Resmî bir belgenin düzenlenmesi sırasında beyanda bulunacak herkesin kural olarak doğruyu söylemek yükümlülüğü bulunmaktadır. Kimse, kendi beyanıyla, sahte bir resmî belgenin düzenlenmesine neden olmak hakkına sahip değildir.

Ancak kişinin beyanı üzerine düzenlenen resmî belgenin, bu beyanın doğruluğunu ispatlayıcı nitelikte olması, bir başka ifadeyle beyanın doğruluğunun kamu görevlisi tarafından araştırılmasının zorunlu olmaması şarttır. Kişinin beyanı yeterli olmayıp bu beyanın doğruluğunun kamu görevlisi tarafından araştırılması zorunluysa ve bu araştırma sonunda bildirimin gerçeğe uygun olmadığı belirlenirse, kişinin beyanına itibar edilemeyeceğinden ve kişinin beyanını içeren belge, ispat aracı olarak kullanılamayacağından, anılan maddedeki suç oluşmayacaktır.

Bu suçun oluşabilmesi için, yalan beyanın resmi belgenin düzenlemesi esnasında ve belgeyi düzenleme yetkisine sahip kamu görevlisine yazılı veya sözlü açıklama biçiminde yapılmış olması gerekmektedir.

Resmî belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçu ile kamu görevlisinin resmî belgede sahteciliği suçu arasında benzerlik bulunmaktadır. Gerçekten her iki suçta da eylem sonucu düzenlenen resmî belge içerik olarak gerçeği yansıtmamakta olup fikri sahtecilik söz konusudur. Bununla birlikte kamu görevlisinin resmî belgede sahteciliği suçunda, sahtecilik bizzat kamu görevlisi tarafından yapılmakta iken, resmî belgenin düzenlenmesinde yalan beyanda sahtecilik özel kişi tarafından gerçekleştirilmektedir.

Resmî belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçunun da koruduğu hukuki yarar kamu güveni olup suçun mağduru toplumu oluşturan herkestir.

Nitekim Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 06.03.2007 tarihli ve 276-55, 22.12.2009 tarihli ve 105-303 sayılı kararlarında da açıklandığı üzere; sahtecilik şeklî bir eksiklikle sınırlı olmayıp bilakis içerikteki her türlü gerçeğe aykırılık kamu güveni açısından aynı derecede tehlikelidir.

Suç tarihinde yürürlükte olan 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 3. maddesinin 2. fıkrası;

"Eşyayı, sahte belge kullanmak suretiyle gümrük vergileri kısmen veya tamamen ödenmeksizin, Türkiye'ye ithal eden kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır." şeklinde düzenlenmiş, 6545 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik ile anılan madde fıkrası "Eşyayı, aldatıcı işlem ve davranışlarla gümrük vergileri kısmen veya tamamen ödenmeksizin ülkeye sokan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır." şeklinde düzenlenerek son hâlini almıştır. Anılan değişiklikle; "Sahte belge kullanmak" fiilinin yerini "aldatıcı işlem ve davranışlarla" ibaresi almıştır.

6545 sayılı Kanun'un 89. maddesinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulundaki görüşmeleri sırasında verilen değişiklik önergesi gerekçesinde beyana dayalı olarak gerçekleştirilen gümrük işlemlerinde yapılan gerçeği yansıtmayan "sözlü beyan" da fıkra kapsamında "aldatıcı işlem ve davranış" olarak kabul edilmiştir. Anılan gerekçe şu şekildedir: "Maddenin birinci fıkrasında yer alan 'sahte belge kullanmak suretiyle' ibaresi, 'aldatıcı işlem ve davranışlarla' şeklinde değiştirilmiştir. Bu suretle, sahtecilik oluşturmayan aldatıcı davranışlarla gerçekleştirilen kaçakçılık fiilleri de bu fıkra kapsamında cezalandırılmış olacaktır. Örneğin beyana dayalı olarak gerçekleştirilen gümrük işlemlerinde, yapılan sözlü beyanın gerçeği yansıtmaması hâlinde, gerçekleştirilen kaçakçılık fiilinden dolayı bu fıkra hükmüne istinaden cezaya hükmedilecektir." Yapılan değişiklikle suçun cezasının asgari haddi de bir yıldan iki yıla çıkartılmıştır.

Fıkrada sözü edilen "aldatıcı işlem ve davranış" eyleminin, ithalat gümrük işlemi sırasında ve gümrük idaresine karşı yapılması gerekir. Dolayısıyla bu suç, ancak gümrük kapılarında ithalat işlemleri sırasında işlenebilecek bir suçtur.

Gelinen aşamada 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nda "eşyanın menşei" hususuna ilişkin düzenlemeler üzerinde de durulmasında fayda bulunmaktadır.

4458 sayılı Kanun'un 18. maddesi; "Tümüyle bir ülkede elde edilen veya üretilen eşya, o ülke menşelidir."

19. maddesi; "Üretimi birden fazla ülkede gerçekleştirilen eşyanın bir ülke menşeli sayılabilmesi için, o ülkede yeni bir ürün imal edilmesi veya imalatın önemli bir aşamasının ve ekonomik yönden gerekli görülen en son esaslı işçilik ve eylemin o ülkede bu amaçla donatılmış işletmelerde yapılması gerekir."

20. maddesi ise "Esas amacının, Türkiye tarafından belirli ülkelerin eşyasına uygulanan hükümleri aşmak olduğu tespit edilen veya yapılan araştırma sonucunda hakkında bu yönde bir kanaat oluşan bir işçilik veya işlemle üretilmiş eşya, 19 uncu maddeye dayanılarak o ülke menşeli sayılmaz." şeklinde düzenlenmiştir.
07.10.2009 tarihli ve 27369 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gümrük Yönetmeliği'nin 36. maddesinde de menşe kazandırmayan işlem ve işçilikler şu şekilde sıralanmıştır:

"1- Eşyanın ambalajında ve montajında değişiklik yapılması,

2- Eşya veya ambalaj üzerinde işaret, etiket ve diğer tanıtıcı işaretlerin konulması,

3- Parça halindeki ürünlerden birleştirmek suretiyle tam ürün oluşturacak şekilde basit montajların yapılması,

4- Yukarıda sayılan hususlardan iki veya daha fazlasının bir arada gerçekleşmesi."

Görüldüğü üzere eşyanın yalnızca ambalaj ve montajını ilgilendiren işlem ve değişiklikler ile parça hâlindeki ürünlerin salt birleştirilmesi eşyaya menşe kazandırması bakımından yeterli kabul edilmemiştir.

26.07.2006 tarihli ve 26240 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin 2006/20 sayılı Tebliğ'in 7. maddesi;

"Soruşturma konusu ürün ve benzer ürün"

"(1) 8415.10.90.00.00 gümrük tarife istatistik pozisyonunda (GTİP) yer alan 'duvar tipi split klimalar' soruşturma konusu ürünü teşkil etmiştir. Şikayet kapsamına 'multi' olarak adlandırılan ürün tipi de dahildir. Bahse konu GTİP yalnızca bilgi amaçlı olarak verilmiş olup, bağlayıcı değildir.

(2) Duvar tipi split klima, bir iç ve bir dış üniteden oluşmakta, multi olarak adlandırılan ürün tipinde ise bir dış üniteye bağlı birden çok iç ünite bulunmaktadır. Split tip klima, iç ortamı kompresör, soğutucu akışkan ve ısı eşanjörleri yardımıyla isteğe bağlı olarak soğutabilmekte veya ısıtabilmektedir. Split klima genelde ev veya iş yerlerinde kullanılmaktadır. Kullanılacak klimanın kapasitesi, mekanın hacmi, izolasyon koşulları ve dış şartlarla ilişkilidir.

(3) Yönetmeliğin 4 üncü maddesi çerçevesinde soruşturma konusu ülkeden ithal edilen ürün ile yerli üreticiler tarafından üretilen ürünün benzer ürün olup olmadığı incelenmiştir. Anılan madde uyarınca benzer ürün, dampinge konu mal ile aynı özellikleri taşıyan bir mal, böyle bir malın bulunmaması halinde ise benzer özellikleri taşıyan başka bir mal şeklinde tanımlanmaktadır.

(4) Bu bağlamda, yerli ve ithal ürünlerin 'benzer ürün' olup olmadığı hususu tespit edilirken, öncelikle aynı özelliklerin olup olmadığı, daha sonra da kullanım alanları ve özellikleri itibariyle benzer olup olmadığı hususu incelenmiştir.

(5) İlgili taraflardan alınan görüşler ve yerli üretici nezdinde gerçekleştirilen yerinde inceleme çalışmalarında, yerli üreticinin 'inverter' olarak adlandırılan ürün tipi ile 24.000 BTU üzerinde kapasiteli tiplerde halihazırda üretimi bulunmadığı anlaşılmış, bununla birlikte, 'inverter' ürün tipinin üretim programına dahil edildiği, 24.000 BTU üzerindeki ürünlerde ise yeterli talep halinde üretimin gerçekleştirilebileceği tespit olunmuştur. Öte yandan, 'benzer ürün' tanımı çerçevesinde yerli üretim dalının her ürün tipini üretme zorunluluğu bulunmamakta olup, bahse konu ürün tiplerinin yerli üreticinin mevcut ürün yelpazesi ile her halükarda 'benzer ürün' niteliğinde olduğu anlaşılmıştır.

(6) Nihai olarak, soruşturma boyunca yapılan incelemeler ve nihai bildirim sonrası konuya ilişkin iletilen iddiaların benzer ürün tanımı çerçevesinde değerlendirilmesi neticesinde yerli üreticiler tarafından üretilen ürünler ile soruşturmaya konu ülkeler menşeli ürünler arasında, fiziksel özellikler, ürün çeşitliliği ve kullanım alanları bakımından 'benzer ürün' tanımı açısından ayrım yaratan herhangi bir farklılık gözlemlenmemiştir.
(7) Diğer taraftan, yine yerli üretici tarafından üretimi bulunmayan 'Değişken soğutucu debili split klima sistemleri' nin dış ünitesinin, nihai bildirim sonrasında alınan görüşler çerçevesinde soruşturma kapsamı dışında tutulmasının uygun olacağı mülahaza edilmiştir." şeklindeki düzenleme ile Çin Halk Cumhuriyeti'nden ithal edilecek hangi eşyanın damping vergisine tabi tutulacağı açıkça düzenlenmiş olup aynı Tebliğ'in 22. maddesi ile Çin Halk Cumhuriyeti menşeli, 8415.10.90 gümrük tarife pozisyonlu (GTP) "Yalnız duvar tipi split klimalar" 8415.81 GTP'li "Yalnız duvar tipi split klimaların dış ünitesi" (değişken soğutucu debili split klima sistemleri dış ünitesi hariç) ile 8415.82 GTP'li "Yalnız duvar tipi split klimaların iç ünitesi" madde tanımlı eşya için CİF bedelin %25'i oranında dampinge karşı vergi şeklinde kesin önlem yürürlüğe konulmuştur.

B. Somut Olayda Hukuki Nitelendirme

Sanıkların sahibi ve yetkilisi oldukları ... Isıtma ve Soğutma Sistemleri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (...) ile Malezya'da yerleşik ... ... ve ... firmaları arasındaki 2006/20 sayılı tebliğ kapsamında bulunan eşyaya ilişkin ithalat ve ihracat işlemlerinin incelemeye alındığı, soruşturma neticesinde; damping karşısında önlemlerin alınmasından sonra Çin'den yapılan ithalat oranlarında azalma Malezya'dan yapılan ithalatlarda ise artış tespit edildiği, Çin'de mukim ihracatçı firmaların ürettiği klimalar ile Malezya'da yerleşik firmalar tarafından ihraç edilen klimalar arasında önemli benzerlikler bulunduğu, Dış Ticaret Müsteşarlığı İthalat Genel Müdürlüğünün Malezya menşeli duvar tipi split klimalara ilişkin 02.02.2009 tarihli Önlemlerin Etkisiz Kılınması Hakkında Soruşturma Raporu ışığında, ... ve ... firmaları hakkında edinilen bilgiler neticesinde, bu firmaların üretim kapasitelerinin ihraç ettikleri ürünler açısından yeterli olmadığının, bu sebeple ilgili ürünleri Çin'de mukim firmalardan tedarik ederek ihraç ettiklerinin, .../... firmasının Malezya'dan ithal ettiği klimalara ilişkin Malezya'daki ihracatçı firmaların yedek parça desteği sağlamadığının ve yedek parçaların Çin'den ithal edildiğinin, ... ve ... firmalarının ihraç ettikleri klimalar için Çin'de mukim ihracatçı firmaların kullanmış oldukları kodları kullandıklarının, böylelikle gerçekte Çin menşeli olan

duvar tipi split klimaların Malezya menşeli olarak gösterilmesi suretiyle menşe saptırması yapılarak 26.07.2006 tarih ve 26240 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin 2006/20 sayılı Tebliğ ile konulmuş olan %25 oranındaki dampinge karşı verginin ödenmediği iddia edilen ve anlaşılan olayda;

Sanıkların yetkilisi oldukları şirket, Çin menşeli duvar tipi split klimaların ithalatına 2006 yılında konulan damping vergisinden önce aynı eşyayı Çin'den ithal etmektedir. Ek verginin konulması ile birlikte aynı eşya bu kez Malezya'dan ithal edilmeye başlanmıştır. Başbakanlık Dış Ticaret Uzmanlarınca Malezya'da yapılan yerinde doğrulama soruşturması neticesinde düzenlenen 02.02.2009 tarihli rapora göre; ... Firmasının üretim için lisans belgesi ile üretim aşamalarını gösteren katologlarının bulunmadığının, sadece internet sitelerinde yer alan tanıtım fotoğraflarının spiral edilmiş hâllerine rastlandığının, bu dosyaların incelenmesinde anılan Şirketin fabrikasında kondenser imalatı yapılmadığının, iç ve dış ünitenin imal edilebileceği kalıp, enjeksiyon makinası, pres ve boyama ünitelerinin olmadığının, çalıştırılan işçi sayısının üretime yetmediğinin, fabrikada yalnızca basit montaj ve işçilik işlemlerinin yapıldığının, dava konusu klimaların ithalat işlemlerinde kullanılan kodun Çin'de mukim ..., ..., ... ve ... Firmalarının ürün kodlarıyla ayniyet arz ettiğinin belirlenmesi ile birlikte Malezya'da mukim ... ve ... Firmalarının yedek parça üretmediğinin, sanıkların da yedek parça ithalatını Çin'de yerleşik ... Firmasından yaptıklarına ilişkin ikrarları ve bunu destekleyen deliller karşısında; 4458 sayılı Kanun'un 18. maddesinde yer alan; "Tümüyle bir ülkede elde edilen veya üretilen eşya, o ülke menşelidir." ve aynı Kanun'un 19. maddesinde düzenlenen "Üretimi birden fazla ülkede gerçekleştirilen eşyanın bir ülke menşeli sayılabilmesi için, o ülkede yeni bir ürün imal edilmesi veya imalatın önemli bir aşamasının ve ekonomik yönden gerekli görülen en son esaslı işçilik ve eylemin o ülkede bu amaçla donatılmış işletmelerde yapılması gerekir." şeklindeki düzenlemeler ile Malezya ülkesinde yapılan basit montaj işleminin Gümrük Yönetmeliği'nin 36. maddesi uyarınca esaslı bir işçilik sayılmaması nedeniyle eşyaya menşe kazandırmayacağına ilişkin hüküm de dikkate alındığında, sanıklar tarafından dava konusu gümrük giriş beyannamelerinin ekinde ibraz edilen menşe şahadetnamelerine göre Malezya ülkesinden ithal edilen ve Malezya menşeli olduğu bildirilen duvar tipi split klimaların %81 oranındaki ürün girdisinin Çin menşeli olduğu, bu suretle suça konu klimaların Malezya menşeli olarak kabul edilemeyeceği gibi Malezya Ticaret Odasınca dava konusu eşyaya ilişkin menşe şahadetnamelerinin orijinal olduğunun ancak ihracatçı firma tarafından anılan belgenin düzenlenmesi için sunulan belgelerin içeriğinin doğruluğu hususunda bilgilerinin bulunmadığına ilişkin beyanları ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; muhtevası itibarıyla sahte olan menşe şahadetnamelerini düzenlettirerek kullanmak suretiyle sahte gümrük beyannamesi tanzim eden sanıklara isnat edilen suçun unsurları itibarıyla oluştuğunun kabulünde zorunluluk bulunmaktadır.

Bu itibarla Yerel Mahkemenin direnme kararına konu hükmünün bozulmasına karar verilmelidir.

Çoğunluk görüşüne katılmayan bir Ceza Genel Kurulu Üyesi; İlk Derece Mahkemesinin direnme kararına konu hükümlerinin gerekçesinin isabetli olduğu düşüncesi ile karşı oy kullanmıştır.

V. KARAR

Açıklanan nedenlerle;

1- İstanbul Anadolu 5. Ağır Ceza Mahkemesinin 10.12.2024 tarihli ve 517-449 sayılı direnme kararına konu hükümlerinin gerekçesinin İSABETLİ OLMADIĞINA, söz konusu beraat hükümlerinin sanıklara isnat edilen eşyayı sahte belge kullanmak suretiyle gümrük vergilerini kısmen ya da tamamen ödemeksizin yurda sokmak suçunun unsurları itibarıyla oluştuğunun gözetilmemesi isabetsizliğinden BOZULMASINA,

2- Dosyanın, İstanbul Anadolu 5. Ağır Ceza Mahkemesine gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına TEVDİİNE, 15.04.2026 tarihinde yapılan müzakerede oy çokluğuyla karar verildi.